

ku (Tšemodan, 1986). Venäjällä tämän meillä vielä kovin harvojen tunteman kokoelman anekdootit ovat eläviä klassikoita – toivotaan, että ne saavuttavat saman

aseman suomalaislukijoidenkin keskuudessa! *Meikäläistenkin* toivoisi liittyvän osaksi sitä suomennettujen venäläisklassikoiden jatkumoa (ja venäjän kielen ja

kirjallisuuden opiskelijoiden kurssilukemistoa), jota luetaan vuosikymmenestä toiseen.

Anni Lappela

a j a n k o h t a i s t a

Monitieteisesti BASEESissa

Tämän vuoden BASEES-konferenssi keväisessä Cambridgessa keräsi lähes 300 brittiläistä ja muuta eurooppalaista tutkijaa keskustelemaan Venäjän ja Itä-Euroopan tutkimuksen tämänhetkisestä tilasta. Monitieteisyys oli jälleen BASEESin keskeisin ominaisuus: yhteensä lähes 80 paneelin sisältämien esitelmien aiheet vaihtelivat ukrainalaisista lastenkirjoista Venäjän energiapolitiikkaan ja puolan kielen prepositioista Neuvostoliiton Ghanalle antamaan kehitysapuun. Ilmeisesti ensimmäistä kertaa konferenssin tapahtumista raportoitiin myös twitterillä. Yleinen tuntuma oli, että osallistujia oli vähemmän kuin aikaisempina vuosina ja yksi mahdollinen selitys tähän on BASEESin puheenjohtajan Stephen Hutchingsin mukaan se, että monet venäläiset eivät saaneet viisumia konferenssiin. Suomalaisia osanottajia oli osallistujaluettelon mukaan 15 lähinnä media- ja kulttuurintutkimuksen aloilta.

Täysistuntoesitelmiä pitivät Ivan Krastev Bulgarian Centre for Liberal Studies tutkimuslaitoksesta, Ellen Mickiewicz Duke yliopistosta Pohjois-Carolinasta ja Catriona Kelly Oxfordin yliopistosta. Krastevin aiheena oli Itä-Eurooppa ja Euroopan talouskriisi. Ellen Mickiewicz puolestaan arvosteli läntisten arvojen viemistä ja toisenlaisten maiden arviointia länsimaisilla mittapuilla, kuten esimerkiksi

Freedom House tekee arvioidesaan poliittisten vapauksien toteutumista eri maissa. Tuloksena on yksi numeroluku joka maasta, mikä sopii toimittajille ja jota myös monet tutkijat käyttävät, mutta tämä arvio perustuu tiettyihin arvoihin, jotka eivät aina sovi kaikkien tapausten arvioitiin yhtä hyvin. Esimerkiksi vasemmistohallitus, valtion omistus ja markkinoiden ajoittaminen näkyy heti Freedom Housen arvioissa kielteisenä, mutta ammattiyhdistysliikkeen toiminnan rajoittaminen ei näy. Demokraattisten arvojen viemisellä pyritään itse asiassa palvelemaan lännen etuja. Catriona Kelly puhui muistin roolista Neuvostoliiton ja Venäjän viimeaikaisen historian ymmärtämisessä.

Paneeleissa keskeisiä aiheita olivat esimerkiksi Venäjän vaalit. Brittiläiset Stephen White, David White ja Richard Sakwa sekä irlantilainen Derek Hutcheson arvioivat, että autoritaarisen hallinnon ylläpitämisen kulut ovat nousseet mielenosoitusten vuoksi, ja siksi hallinnon strategiana on saada aikaan kompromissi opposition kanssa. Facebookin käyttäminen oli Stephen Whiten mukaan keskeisin selittävä tekijä tarkasteltaessa osallistumista Venäjän parlamenttivaalien jälkeisiin mielenosoituksiin. Twitterin tai venäläisten nettisivujen käyttämisellä ei ollut yhtä suurta merkitystä.

Toisessa paneelissa irlantilainen toimittaja Conor O’Clery esitteli uutta kirjaansa, joka kertoo Neuvostoliiton viimeisestä päivästä 25.12.1991. Hän oli seurannut Neuvostoliiton muutosta toimittajana, mutta lähtenyt Moskovasta kesällä 1991 ennen valtion romahdusta. Nyt hän oli palannut aiheeseen ja kirjoittanut ilmeisesti ensimmäisen katsauksen siitä, miten Neuvostoliitto lopetti olemassaolonsa. Kremlissä oli enemmän amerikkalaisia kuin venäläisiä, sillä Gorbatsšov oli pyytänyt paikalle amerikkalaisia kuvausryhmiä, koska pelkäsi Jeltsinin toimia. Viimeiset sopimuksetkin kirjoitettiin amerikkalaisen toimittajan lainaamalla saksalaisella kynällä, kun Gorbatsšov in neuvostokynästä loppui muste.

Alec Noven mukaan nimetty palkinto parhaasta Venäjää käsittelevästä vuonna 2010 ilmestyneestä kirjasta myönnettiin Hilary Pilkingtonin, Elena Omel’chenkon ja Al’bina Garifzianovan kirjasta *Russia’s Skinheads: Exploring and rethinking subcultural lives* ja George Blazyca -palkinto parhaasta Itä-Eurooppaa käsittelevästä kirjasta Catherine Bakerin kirjasta *Sounds of the Borderland: Popular Music, War and Nationalism in Croatia since 1991*. Ensi vuonna BASEES konferenssi on nelipäiväinen (5.-8.4.2013) ja samalla ICCEESin Euroopan konferenssi.

Jukka Pietiläinen